Strzebla zagrożona

21 marzec 2025

Alarmujący spadek populacji strzebli błotnej w Polsce – niepokojące wyniki monitoringu 2024.

Wyniki monitoringu strzebli błotnej – *Rhynchocypris* (*Eupallasella*) *percnurus* z 2024 r. potwierdzają, że stan ochrony tego gatunku w Polsce jest zły i stale się pogarsza. Obecność strzebli błotnej stwierdzono jedynie na dziewięciu z dwudziestu monitorowanych stanowisk (45%). Zmniejsza się zarówno liczba stanowisk gatunku, jak i liczebność populacji na tych stanowiskach, gdzie gatunek wciąż jest obecny.

Analiza wyników monitoringu w 2024 roku z danymi z wcześniejszych badań (2013-2021) dowodzi utrwalenia się spadkowego trendu pod względem liczby populacji o stanie właściwym. Widoczny jest także **spadkowy trend liczebności ryb** w próbach pułapkowych, świadczący o **zmniejszającej się liczebności samych populacji**. Niewątpliwy jest również fakt spadku ogólnej liczby populacji w kraju, o czym wiadomo również z innych obserwacji.

Przyczyny zanikania populacji strzebli błotnej nie są w pełni poznane. **Stan siedlisk na 60% monitorowanych stanowisk określono jako właściwy.** Tam, gdzie został on oceniony jako niezadowalający lub zły, stwierdzono niewystarczającą głębokość maksymalną wody, zarastanie zbiornika przez roślinność czy zbyt małą powierzchnię lustra wody. **O braku występowania gatunku mogły jednak decydować inne, trudne do jednoznacznego zdefiniowania czynniki**, jak pogorszenie jakości wody.

Poprawa stanu ochrony gatunku bezwzględnie wymaga przeprowadzenia w porę zabiegów ochronny czynnej. Wszystkie istniejące jeszcze w kraju siedliska strzebli błotnej, ze względu na swoją specyfikę (m.in. mała powierzchnia lustra wody, niewielka głębokość, podatność na zarastanie, mała zdolność do retencjonowania wody), mają ograniczony okres istnienia. Oznacza to, że nawet w wyniku wyłącznie naturalnych procesów, bez ingerencji człowieka, po pewnym czasie ulegną one zupełnemu zanikowi. **Fundamentalnym warunkiem zachowania stanowisk strzebli błotnej są zabiegi rewitalizacji siedlisk, które w panujących obecnie warunkach ocieplenia klimatu i długotrwałej suszy powinny być powtarzane co kilka lat.**

Strzebla błotna wymieniona jest w załączniku II i IV do dyrektywy siedliskowej. Monitoring tego gatunku w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzony jest od 2006 roku. W 2024 roku monitoringiem objęto 20 stanowisk zlokalizowanych w całym krajowym zasięgu występowania gatunku. Pięć stanowisk zbadano po raz pierwszy. Monitorowane stanowiska stanowiły reprezentatywną próbą (23-24%) całości krajowych zasobów gatunku, szacowanych obecnie na około 85 stanowisk.

Więcej informacji o gatunku, w tym linki do metodyki monitoringu i wyników monitoringu z wszystkich lat, można znaleźć w zakładce Co badamy.

Strzebla błotna *Rhynchocypris percnurus* (fot. Jacek Wolnicki)